

Mirjam a Áron reptají proti Mojžíšovi

Převod materiálu

Tomáš Pavelka

Pořadí v lekci

33

Numeri 12

Postehy pro uitelku

proti Mojžíšovi kvůli kúšské ženě, kterou si vzal (1) Písmo jistě stojí za rodinou. Ale nespokojuje se s tím, že by jen potvrzovalo stvořitelské řády, které jsou pro lidi dobré a prospěšné. Poukazuje také na problémy, které v rodině nastávají, aby pak nikdo nebyl překvapen. Zde sledujeme střetnutí, které lze vystihnout známou větou „Vám se to, táto říká: Ožee se. Jenže vy ste si bral mámu, kdežto já si mám vzít nějakou úplně cizí ženskou.“ Přibuzenství, sevřený kruh rodiny má také odvrácenou stranu: Nechce mezi sebe pustit nikoho cizího. Důvěrnost, spřízněnost totiž spočívá v tom, že jsme jenom „mezi svými“, není tu nikdo cizí. Zároveň ale rodina nemůže dále růst, žít, pokud do ní někdo nový, ženich či nevěsta, nepřejde. Přiznání je, že aťkoliv v Izraelské společnosti měli hlavní slovo muži, spor vede Mirjam – protože právě ženy více pečují o sevečnost rodiny. Krom toho, nová žena v rodině znamená konkurenci pro všechny ženy v rodině, podobně nový muž v rodině ohrožuje postavení všem mužům v rodině.

U Mojžíše je vše podtrženo ještě tím, že si bere Kúšanku. Kúš bylo království na území dnešního Súdanu a Etiopie, někde se příměsí překládá, že si vzal Etiopanku. Každopádně, téměř na jisto to byla žernoška. S přínalžitostí k nějakému národu či rase je to vzdáleně podobné jako s rodinou. Je v pořádku, že se člověk cítí doma ve své vlasti, horší je, že to sebou přináší nedvěru a někdy až zášť k cizincům; u lidí, kteří vypadají jinak, je to ještě znásobeno. Zmiňme jen trochu stranou, abychom byli upřímní, že manželství lidí odlišného národa má k obvyklým potížím manželství ještě něco navíc k překonávání. Nežteme v Písmu, že to bylo dobré, že si jí vzal, nežteme, že to bylo špatné. Lásce těžko poroučet (pokud nepřestupuje Zákon). Z celého řetění vyplývá hlavně, že to byla Mojžíšova věc, koho si bere. V uplynulém staletí byly velmi ostudně zakazovány sňatky lidí různých ras s neoprávněným odvoláním na Bibli. Dále v kapitole uvidíme, jak s ním podobným dopadla Mirjam.

Což Hospodin mluví jenom prostědnictvím Mojžíše? Což nemluví i naším prostědnictvím? (2)

Vtipný moment. Mirjam s Áronem ve skutečnosti leží v žaludku Mojžíšova žernoška. Ale vyřítají mu něco, co s věcí vůbec nesouvisí, schovávají se za vznešeně znějící slova „Což nemluví Hospodin i naším prostědnictvím?“ A jistě všechen Hospodinův lid je lid kněžů. Bůh mnohokrát mluví o rovném postavení lidí před jeho tvář. Ale lidé se na to nejčastěji odvolávají ve chvíli, kdy chtějí smazat nějaký rozdíl mezi sebou a druhým. Člověk, který se zachoval hůře, než druhý, bude říkat: Bůh má každého stejný rád. Nebo: Mě bude soudit Bůh a ne vy. Lidé se někdy na Boha odvolávají tak, jako by chtěli říci: Všechno je to jedno.

Dnešnímu příběhu předchází (Num 11) příběh o povolání sedmdesáti starších (pro podobnost s ustavením soudců na radu Mojžíšova tchána Jitra jsme jej ve výkladu přeskočili. V tom se skutečně ukazuje, že Bůh nemluví jen skrze Mojžíše. Když Jozue chce, aby Mojžíš zabránil téměř sedmdesáti v prorokování, sám Mojžíš říká: „Ty kvůli mně žárlíš? Kéž by všechen Hospodinův lid byli proroci! Kéž by jim Hospodin dal svého ducha!“ To se, podle jiných prorockých výroků (Jl 3,1n; Jr 31,33nn; Ez 36,27) může stát. Ovšem že je člověk povolán se pozná podle toho, že povolání přijme. Ve výše uvedených výrociích ti obdaření duchem na sebe také berou prorockou službu. Tedy studují Písmo, dovedou jej vykládat, prorokují – veřejně se zastávají pravdy. U Mirjam nikde před tím nevidíme, že by kárala lid stejně jako Mojžíš, že by se postavila na stranu Boží, když jsou všichni proti. A u Árona téměř také ne. Podobný princip můžeme vztáhnout na někdy

bezmyšlenkovitě opakované výroky o „všeobecném kněžství“ všech věřících. Ano, platí, ale nárok naplňuje jej jen ten, kdo studuje bibli a Boží vůči se veřejně zastává, který také nese břemeno takové služby.

Mojžíš však byl nejpokornější ze všech lidí, kteří byli na zemi. (3) Pro Mojžíše není to, že skrze něj mluví Hospodin, žádnou výsadou, ale spíše břemenem, o které ani nestál (Ex 3,11). Jeho pokora není v nějaké zakřivenosti: Když jde o Boží vůči, nebojí se mluvit otevřeně. Ale není na něm, aby své povolání obhajoval – obhájí ho Bůh. To je i příklad pro nás. Krom toho to místo znamená i docela jednoduše, že Mojžíš měl prostě takovou velmi pokornou povahu. Někdy je nám i některá dobrá vlastnost „dána do vínku“, stejně jako se rodíme s některou špatnou vlastností (každý), se kterou musíme v životě bojovat.

S Mojžíšem mluvím od úst k ústům ve viděních, ne v hádankách (8) V hádankách mluvil Bůh s proroky po Mojžíšovi proto, že lidem se jednoduché vůči obvykle musejí podat složitě, aby je přijali a pochopili. Proto mluvil i Ježíš v podobenstvích. Mnohé životní pravdy, ať prosté, přijmou lidé za své teprve ve vtipu. Možná je to jako když se některé léky dávají do jídla, jinak by je lidé pro přílišnou sílu účinné látky neztrávili. Plovák má rád pocit, že na něco přešel sám, že na něj někdo spiklenecky mrká. Ale Mojžíš je natolik pokorný (v. 3), že od Boha bere vůči přímo, nechá se přímo poučit. I Ježíš, který je větší než Mojžíš a dříve, než Mojžíš, vykládá podobenství, ale před ukřižováním několikrát říká „nyní mluvím přímo“. To zásadní na naší víře je velmi prosté, jednoduché, pochopí to i dítě, i divoch. Kvůli naší zatvřelosti nám to Bůh musí připomínat v obrazech a hádankách.

Mirjam byla malomocná, bílá jako sníh (10) Možná jde opět o svého druhu (!) vtip. Mirjam vadila žerná Kúšanka – a teď je sama tak BÍLÁ jak by si asi nikdy nepřála. Co považujeme za svou nejvyšší přednost, můžeme se nám stát zhoubou, když se tím vytahujeme.

Kdyby jí otec naplil do tváře, nenesla by hanbu po sedm dní? (14) Hospodin se hněvá, ale i ve svém hněvu říká, že je OTCEM Mirjam. Je Otcem, který trestá. Jiné lidi, kteří se bouřili proti Mojžíšovi, Bůh zahubil; u Mirjam možná bere ohledy, že se proti Mojžíšovi vzbouřila ze žárlivosti – a tedy svým způsobem z lásky. Její trest trvá pouze sedm dní.

Kulisy vyprávění

Kúš bylo žernošské království v Africe, tam, kde je dnes Súdán a Etiopie. Dělí si možná pamatují na návštěvu Christophera Obui a před tím na jeho dceru a sestru – ti jsou právě ze Súdánu a jsou to takoví Kúšijci.

Malomocenství, jinak lepra, je nakažlivá kožní nemoc. Nejříve se Plováku objeví bílá necitlivá skvrna na kůži. Ta roste. Nakonec, když se Plovák neuzdraví, začne mu opadávat maso. Všichni se té nemoci bojí a malomocný musí žít mimo tábor, vesnici, místo, aby ostatní nenakazil. Ve středověku bylo malomocenství i u nás. (Je možné, že barokní špitál v LN sloužil jako leprosárium; každopádně jiné špitály tak nejdříve sloužily). Zdá se ale (Lv 13,12n), že pokud byl Plovák celý bílý (jako Mirjam), byl to rozhodující moment, jestli se Plovák začne uzdravovat nebo naopak nastane poslední stadium s odpadáváním masa.

Návrh výkladu

1. Mirjam a Áron žálí. Že si Mojžíš vzal nějakou cizí ženu ale přece neznamená, že už nemá rád Mirjam jako svoji sestru. Neměli bychom si myslet, že když někdo, koho máme rádi, má rád také někoho jiného, znamená to, že nás nemá rád. Svou ženu má Mojžíš rád jako manželku a Mirjam jako sestru, Árona jako bratra.
2. Mirjam a Áronovi vadí, že Mojžíšova žena je žerná. Ale Mojžíš ji má rád a tak do toho Mirjam a Áronovi nic není. Věc je špatné nemít rád někoho jen proto, že jinak vypadá. V cizí zemi bychom zase vypadali divně my. Není správné posmívat se cizincům a bát se jich.
3. Mirjam s Áronem si na Mojžíše vymyslí naschvál. Když je Mojžíš nechce poslouchat, pokud jde o manželku, oni ho zas nebudou poslouchat, pokud jde o Boha.

4. Jistě srkze každého z nás může mluvit a jednat Bůh. Ale my sami to musíme chtít, musíme se o Bohu co nejvíc dovědět, musíme stát za tím, co je správné a co je pravda, třeba i proti většině. Ale když byli všichni proti Mojžíšovi, Áron ani Mirjam se ho nezastali, Mojžíš byl sám proti všem.
5. Mojžíš si to nechá líbit. Nezáleží mu na tom, co si o něm kdo myslí, protože tu ženu má rád a protože ví, že Bůh ho má rád. I my se můžeme klidně kamarádit s někým, koho jinak nikdo nemá rád, i kdyby se nám za to všichni posmívali. Bůh to vidí.
6. Bůh řekl, že s ostatními proroky mluvil v hádankách, ale s Mojžíšem přímo. Mojžíš poslechně napoprvé, je poslušný a pokorný. Měně pokorným lidem se musí všechno složitě vysvětlovat. Děti, poslechnete rodiče hned a nebo do vás musí dlouho hučet (vzpomínám jsem si na svoje děti :-)).
7. Bůh Mirjam potrestal. Neměla ráda žernošku, přišla si lepší. Tak teď bude sama tak bílá, až jí to milé nebude. Kdo se něčím moc vytahuje, to samé ho vytrestá.
8. Bůh ale Mirjam potrestal jako Otec. Potrestal ji, protože nehce, aby se jeho děti mezi sebou hádaly. Chce, aby se měly rády. Mirjam jakoby musí „na hanbu“, ale Bůh se nebude hněvat věčně. Za sedm dní se zase smí připojit k táboru. Když Hospodin Mirjam potrestal, ukazuje se, že se všichni mají rádi. Za Mirjam prosí s pláčem Áron i Mojžíš, její bratři. Bůh nás někdy musí klepout přes prsty, abychom poznali, že se máme navzájem rádi.

Kam dále

[NŠ Louny](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

Katechetické cykly

[NŠ Louny](#)

Biblický odkaz (kat)

[Numeri 12](#)